

Vysoké Tatry – letná sezóna 2023

Tohtoročná letná lezecká sezóna je spracovaná z dostupných zdrojov na internete a informácií, ktoré Správa Vysokých Tatier poskytli lezci.

Foto: R. Staruch, Ostrva, Slepá ulička

V SHS JAMES, pod komisiou alpinizmu dlhodobo pracuje Správa Vysokých Tatier – SVT, ktorej hlavnou úlohou je koordinácia horolezeckých aktivít a Tatrách. SVT ma každoročne dve stretnutia, jarne a jesenné. Tohtoročné jarne stretnutie sa uskutočnilo 24.5.2023, kde sme riešili nasledujúce aktivity:

- Návštevný poriadok TANAPu, predseda SHS JAMES T. Pacek s nami diskutoval návrh nového návštevného poriadku, možnosti presadenia našich predstáv a hľadanie prienikov pri jednaní so správou TANAPu. Je to už nekonečný príbeh, na ktorom SHS tvrdo pracuje a má podporu SVT.
- Dohodli sme sa na zverejnení aktuálnych pravidiel SVT na našej novej oficiálnej stránke shsjames.org, aby boli dostupné pre verejnosť.
- Pripravili sme video-prezentáciu pravidiel SVT a našej činnosti, ktorá bola prezentovaná na stretnutí metodickej komisie SHS JAMES

- Horolezecký sprievodca a register výstupov vo Vysokých Tatrách. Aktuálne je horolezecký sprievodca Tatier a možnosti registrácie priestupov ciest možný na viacerých internetových stránkach alebo v aplikáciách, ale nikde to nie je komplexné, ideálne.

- tatry.nfo.sk - súkromný projekt tatranských nadšencov voľne prístupný, jediná a najúplnejšia databáza ciest na slovenskej strane Tatier, bez možnosti registrácií prelezov, komentárov a hodnotení ciest, v poslednej dobe málo aktívna, závislá od aktivít, možnosti a ochoty vlastníkov.

- www.climb.sk - neprehľadná, neúplná databáza ciest v Tatrách, kde je možná evidencia prelezov ciest v Tatrách, aktuálne potrebná pri dokladovaní činnosti SHS James. Ďalšie spracovanie tatranských prelezov je problematické.

- www.lezec.cz - neprehľadná, neúplná databáza ciest v Tatrách, kde sú evidované prelezy ciest v Tatrách. Ďalšie spracovanie tatranských prelezov ciest je problematické.

- 27crags.com/crags/tatry-mountains - komerčná aplikácia na tvorbu horolezeckých sprievodcov a registráciu prelezov s hodnotením. Aktuálne tu vzniká horolezecký sprievodca Tatier, dá sa využiť off line prístup, GPS navigácia, jednoduchá tvorba sprievodcu, publikovanie fotiek, evidencia prelezov s komentárom a to všetko v mobilnej aplikácii.

- www.climber.com.pl - poľskí nadšenci lezenia v Tatrách uverejňujú podrobné popisy tatranských ciest, na stránke je možné dohľadať zoznam "Odporúčané letné výstupy v Tatrách obtiažnosti 3 až 6 a 6+ až 10", kde sú dobre spracované detaily - popisy, fotky, desiatok najpopulárnejších letných ciest v Tatrách, ako aj pravidelné hodnotenie lezeckej sezóny na poľskej strane Tatier.

Ďalšie možnosti sledovania lezeckých aktivít v Tatrách je sledovanie sociálnych sietí a internetových stránok, kde sa sporadicky objavujú informácie o lezeckej činnosti v Tatrách. (facebook, wspinanie.pl, horyinfo.cz, tatry.przejscia.p, drytooling.com.pl ...)

Naším cieľom - snom v SVT je vytvorenie v spolupráci a SHS James centrálnu databázu ciest vo Vysokých Tatrách vo forme internetového sprievodcu, s možnosťou registrácie prelezov a hodnotením ciest, kde by bolo možné aj vyhodnotenie nazbieraných dát.

O tohtoročnej tatranskej lezeckej sezóne sa dá povedať, že väčšina lezeckých aktivít je v južne orientovaných dolinách a ich stenách, hrebeňoch, kde sa lezú obľúbené a často lezené cesty. Tatry sa stavajú lezecká oblasť, kde si lezci chodia užívať lezenie v príjemnej obťažnosti a pôžitkami ako výhľady, príroda, priateľské stretnutia. Hodnotné lezecké výkony, o ktorých by mal byť tento článok, je minimum. Pre výkonnostných mladých lezcov nie je atraktívne sa pokúšať o hodnotné prelezy v Tatrách, na tatranské lezenie treba mať nastavanú hlavu, mať Tatry v srdci, výkony sa asi jednoduchšie dosahujú na skalkách v okolí Tatier, na balvanoch v dolinách. Najlepšie popisuje záujem o lezenie v Tatrách skutočnosť, že sme požiadali o zaslanie hodnotných výstupov v Tatrách cez komisiu alpinizmu SHS všetkých reprezentantov v A aj B kategórie, juniorských reprezentantov a mladé lezecké talenty a širší výber reprezentačného družstva a spolupracovníkov, čo je spolu okolo 40-50 lezkýň a lezcov, naša lezecká elita. Odpovedi sme dostali minimum - štyri, iba v jednej bola spomenutá aj tatranská cesta. Iba vekovo starší a skúsení lezci dokázali zo slušnosti odpovedať a napísať, že nič v Tatrách nevyšli zli a aj za tieto odpovede ďakujeme. Aby o tatranskom lezení nebolo moc pesimistické, stále je veľká skupina lezcov, veľká časť z nich už v kategórii veteráni, ktorých lezenie v Tatrách baví a ich hodnotné výkony spomeniem nižšie.

Dolina Bielej vody

9.9. spravili M. Krasňanský a M. Prcín zaujímavú kombináciu ciest na jeden záťah, na Malom Kežmaráku preliezli Superdiretisimu 9-/9 AF, na Kežmaráku z juhu preliezli Pochylého platňu 8- RP a Vidlým hrebeňom preliezli na Lomnický štít.

Tiež kombináciu ciest za jeden deň dali T. Buček a M. Prcín, preliezli na Jastrabej veži Sunset boulevard 9, PP a Chlapcom z Everest 8+ OS.

Foto: FB M. Krasňanský, MKŠ, šupina v Superdiretke stále drží

Skalnatá dolina

V JV stene Lomničáku, nad Cmíterom spravili J. Svrček a J. Gimerová prvovýstup Terra incognita, 8, A1, alpinizmus medzi cestami L. Paleníčka a J. Šmída.

Terra Incognita
Lomnické rebro
8 A1
17.9.23

J. Svrček
Jana Gimerova
Čoky
Friendly
6 hodin

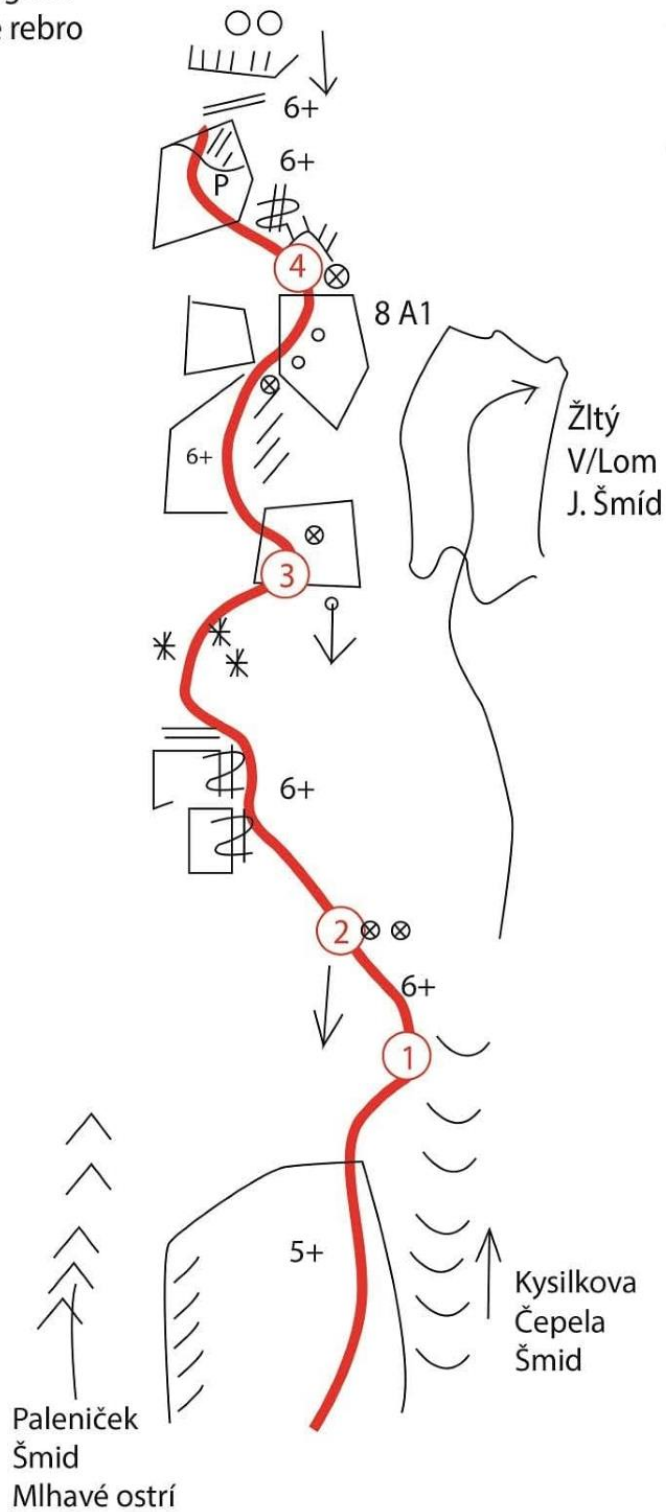

Schéma: FB J. Svrček

Foto: FB J. Svrček, Terra incognita

Dvojica M. Krasňanský a M. Prčín pokračovali v reťazovke aj v tejto doline, 30.9. za 13 hodín preliezli na Kežmaráku Tuláka po hviezdách, 8 RP, Vidlovým hrebeňom prešli pod Z stenu Lomničáka a preliezli klasiky steny, Hokejku a Puškáša.

Na Kežmarskom štíte Ľ. Čechová spravila PP prelezy ciest, 16.8. Óda na radosť 7+ a 13.9. Pochylého platňa 8-, 6.9. preliezli A.Ficek a R. Forysiak Cestu do hor, 8.

Malá Studená dolina

Na Baraních rohoch R. Nemeč s priateľmi spravil viacero nových ciest, topa ciest ešte nie sú zverejnené, čakáme na zverejnenie, takže zatiaľ iba informácia od autora ciest:

Počas leta sa mi popri kope povinností podarilo opäť trochu pôsobiť v MSD a oprášiť staré vízie. V južnej stene Baraních rohov, spadajúcej z pravého piliera, sa nachádzali iba dve "oficiálne cesty" - Prvé krôčky a Petriková cesta. Táto stena bola takmer určite navštevovaná aj skôr, no nenašiel som žiadne informácie o ďalších cestách. Kvalita skaly je tu úžasná, vodou vymyté vaničky a vlnky, perfektná žula. Spolu tu vzniklo 6 nových ciest. V siedmej línii mi ešte visí pytel, ale jej dokončenie sa mi už bohužiaľ presúva na ďalšie leto.

Foto: R. Nemeč, lezenie v J stene Baraních rohov

J. Krištoffy spravil voľný prelez jednej z naj technických ciest v Tatrách, cesty Hazard 8, A5. Pri voľnom preleze bolo použité iba trad istenie, vznikla hodnotná cesta celkovej obtiažnosti 10, Jasper E5. Jasper hodnotenie popisuje, že treba veľa, veľa odvahy. Cesta má 5 dĺžok 9, 10, 8-, 7-, 5+. Tento počín bol výrazne medializovaný a podrobný článok je v poslednom čísle časopisu Horolezec.

Foto: FB J. Krištoffy, Ďatky, cesta Hazard

Na Veľkej Lomnickej veži - PP variant dvojica P. Koteleš a R. Staruch 12.8. preliezli RP ich minuloročný prvovýstup Hera 8-, RS1 a potvrdili si obťažnosť. Cestu 17.9. OS preliezol aj M. Nečej.

2

Foto. R. Staruch, Veľká Lomnická veža, topo cesty Hera

Na začiatku doliny hneď nad Zamkou je Poľovnícka (Limbová) veža, kde sa R. Staruchovi a J. Šellengovi podarilo voľne preliezť dvojdĺžkovú cestu Mimi platňa, 7+, A2. Voľný prelez v štýle PP ohodnotili 1. dĺžku 9/9+ 40m a 2. dĺžku 8, 25m s hodnotením istenia S1, k prelezu stačí sada expresov.

Foto: R. Staruch, Pořovnícka (Limbová) veža

Foto: R Staruch, J. Šelleng v ceste Mimi platňa

16.7. dvojica M. Krasňanský a I. Staroň preliezli OS reťazovku žltých stien, v Žltej stene preliezli Passage Cardiac , 8, RS3 a v Malej Žltej stene preliezli Vivat Gorbi 8-, RS2, čo je veľa zábavy na jeden deň.

21.7. V Z stene Lomničáku M. Mrovčák a A. Kaniak preliezli OS cestu Šokuj opicu a 22.7. Cagašikovu cestu, 7 v Žltej stene. Málo lezenú a hodnotnú cestu Žlté plamene 8-, trad v Z Lomnici preliezli 7.9. A. Kaniak a L. Duriš.

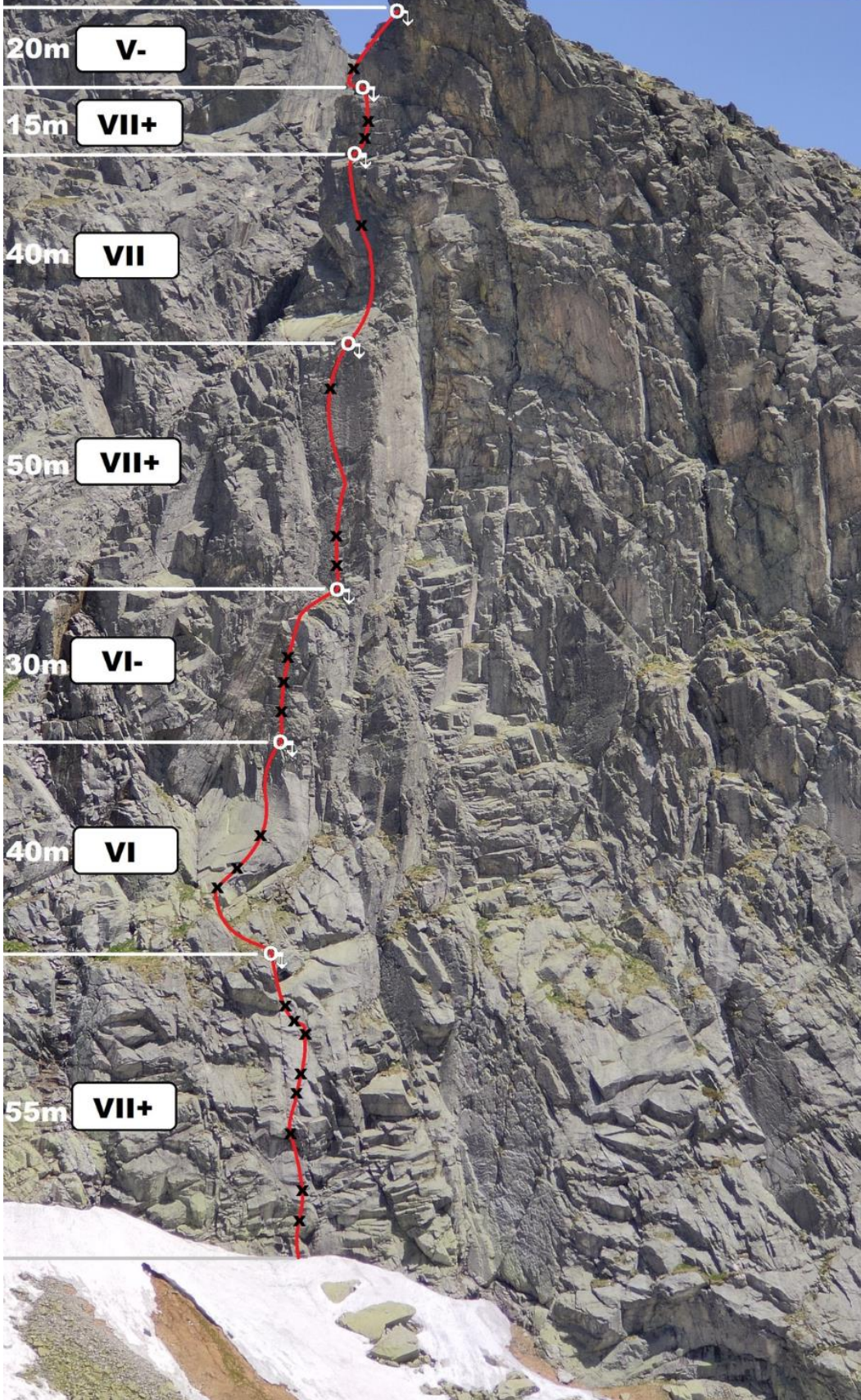
V Žltej stene 12.9. A. Szyld a M. Harendarz preliezajú Cagašikovu cestu, 7 a 13. 9. preliezli J. Gašek a K. Zabłotny Direttissimu Žltej steny, 8.

Veľká Studená dolina

V J stene Javorového štítu pribudla nová cesta Grilované cencúle, autormi sú M. Dzurech a P. Šimonovič., obťažnosť 7+, SR1, 7 dĺžok, Cestu začali v minulom roku a tohto dokončili a hneď po zverejnení topa 16.7. sa dočkala viacerých opakovaní a pochvál ako o novom tatranskom skvoste. 22.7. zopakovali cestu M. Sim a I. Staroň a 13.8. Z. Švarcová, R. Staruch a M. Zentko.

**Grilované cencúle - VII+ (RS1)
Javorový štít (SW)**

Michal Dzurech a Peter Šimonovič 2022/2023

20m **V-**

15m **VII+**

40m **VII**

50m **VII+**

30m **VI-**

40m **VI**

55m **VII+**

Foto. FB M. Dzurech

Foto: M. Dzurech, 4 dl. Grilovaných cencúľov

Na Širokej veži 15.10. preliezli M. Prostredníková a S. Filkor málo lezenú cestu Nezniesiteľná krehkosť bitia, 8.

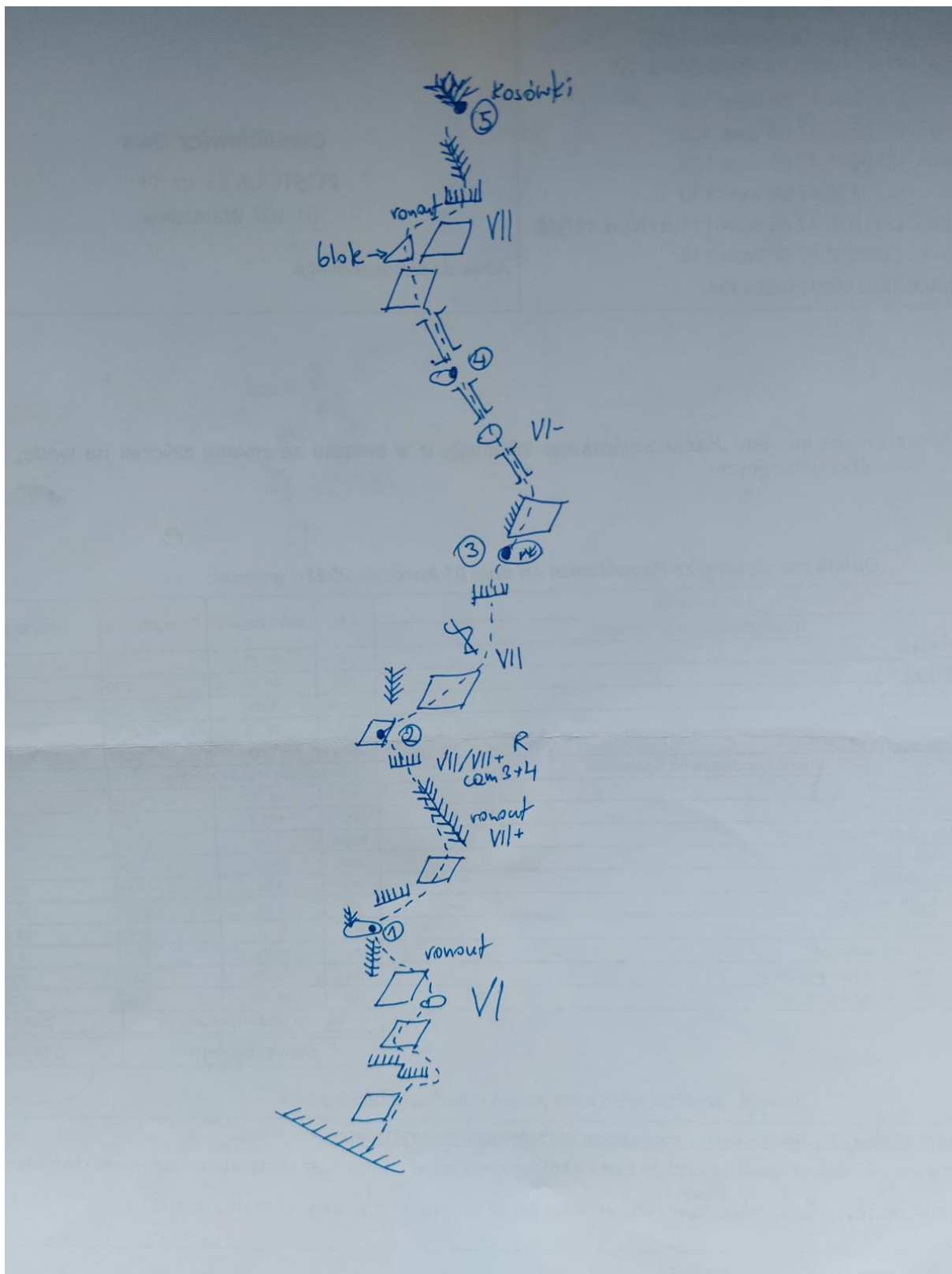

Foto: S. Filkor, 2. dl. Neznositelná krehkosť bitia, Široká veža

Na Zadnom Odštepe v septembri P. Kowalczyk a A. Družny preliezli voľne cestu Kriššáka, 5 dĺžok, 135m obťažnosť 7+. Prístup pod Zadný Odštep, Kričššáková cesta a topo z prelezu.

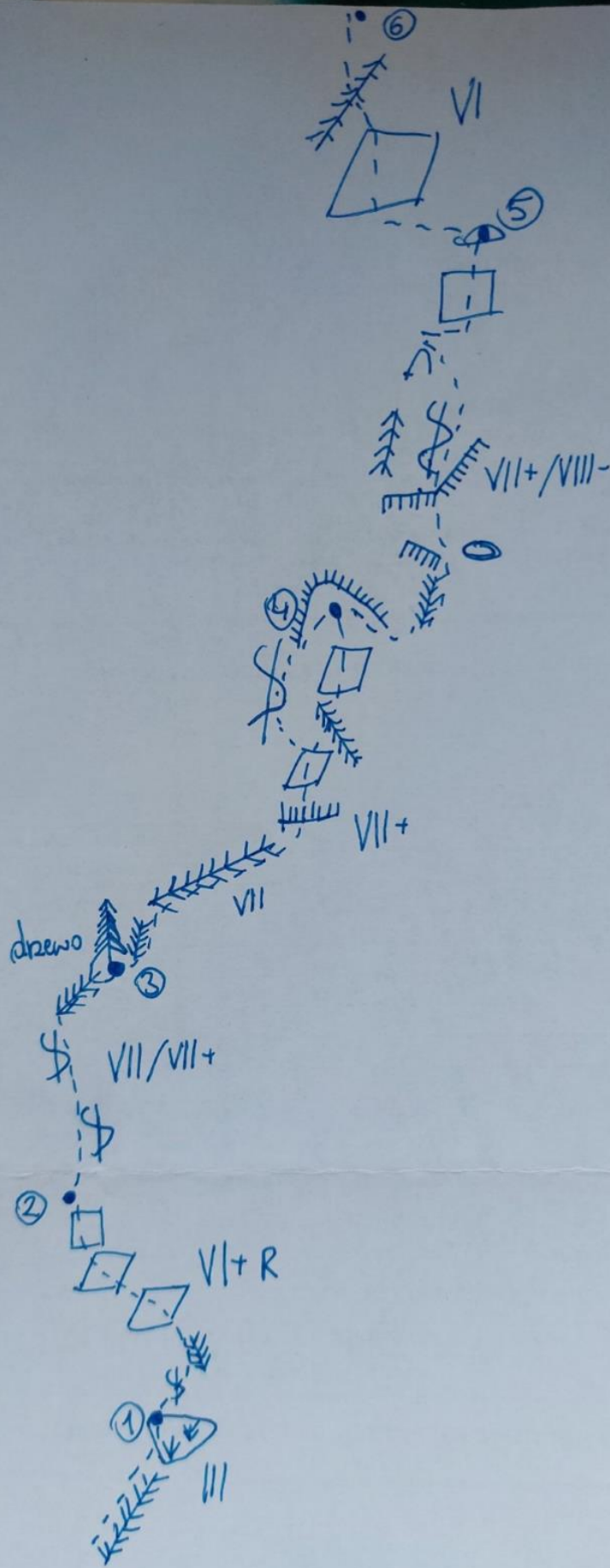

Tá istá dvojica 10.9. na Zadnom Odštepe spravila novú cestu Rykowisko Niedźwiedzi obťažnosti 7+/8- iba trad istenie , v ceste ostalo 7 skôb. 6 dĺžok, 125m. Foto cesta a topo.

Velická a Batizovská dolina

K. Šcigalska a K. Klimkiewicz preliezli 28. septembra cestu Rozlúčka so slobodou VIII-, RP na Veľkej Granátovej veži.

Zlomisková dolina

Vo V stene Ošarpancov minulého roku M. Baláž a R. Staruch spravili provovýstup Veľké oči, 8,A0. Po viacerých návštevách sa im podaril voľný prelez všetkých dĺžok s obťažnosťou 7+, 9+, 9-, 9-, s istením RS1. 13.8. cestu zopakoval J. Gurba a viac-menej potvrdil hodnotenie, 7+, 9, 9-, 9, s komentárom, že na zopakovanie cesty stačí iba 6 expresov.

M. Mrovčák, R. Novák a R. Gabčíková zopakovali 10.7. na Malom Ganku cesty Malý princ 9-, PP a Bič plieska na konci 6+ OS.

A. Cichoň a A. Ficek prelezli 9. 9. cesty Strecha 7+ a Sedem životov 8.

Foto: R. Staruch, Ošarpace, 2. dl. cesty Velké oči

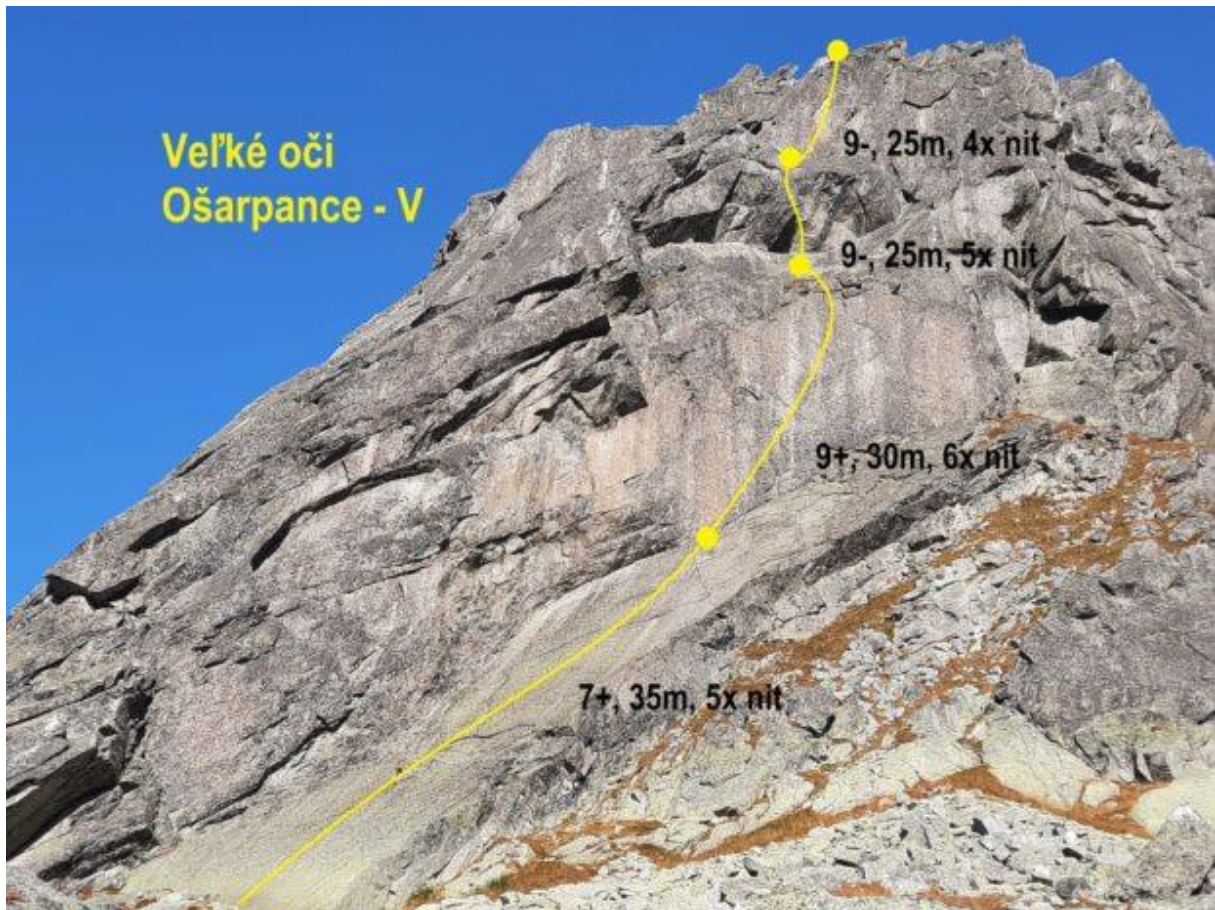

Foto: R. Staruch, Ošarpance, topo cesty Velké oči

Mengusovská dolina

Na strednej veži galérie Ostrvy R. Staruch a M. Baláž v lete dokončili niekoľkoročný projekt cesty, ktorú nazvali Kanec, 3 dĺžky lezenia za 7, 9+, 8 s istením RS1. Cestu zopakovali M. Krasňanský, M. Varga a D. Beránek. Obťažnosť cesty ohodnotili skôr na 9, s čím autori iba súhlasia, nakoľko sú radi, že niekto túto nie najkrajšiu cestu Ostrvy zopakoval.

J. Horváth v lete dokončil niekoľkodesiatokročný projekt Tri limbové sudy, detaily celej cesty sú stále zahalené tajomstvom autora, hovorí sa, že ide až na vrchol Ostrvy. M. Duda a S. Filkor a aj iní lezci preliezli prvé štyri dĺžky na galériu Ostrvy, je to kombinácia ciest Posledný súd, Trojkráľové limby a novej línie v krásnej skale, s hodnotením okolo 6+, 8-, 8-, 7+, istenie S1.

V roku 2017 v ceste Slepá ulička spadla polica, na ktorej išla tretia dĺžka a z tohto dôvodu R. Staruch, J. Borňák a M. Krasňanský spravili novú 3. a 4. dĺžku v tejto ceste, 6+, 8+ s istením RS1. Aktuálne je línia cesty priamejšia a má už viacero opakovaní.

Na Ostrve T. Buček a M. Dubeň zopakovali za jeden deň cesty Dies irea 9 OS, Kororo 9- OS a Akoriabe 8+ AF, cestu Dies irea 9, 25.9. preliezol štýlom PP R. Staruch a 10. 9. A. a P. Zioľovci, 16.9. cestu Titanic 9- PP štýlom preliezol M. Markech a poľskí lezci P. Zioło a W. Karnaš preliezli cestu Strach zo života a smrti 9+ štýlom PP.

Topo ciest na Ostrve

Mlynická a Furkotská dolina

J. Gimerová a J. Svrček 1.9 dokončili a preliezli novú Jacksoninu cestu 8-/8 na Stenu pod Skokom.

P. Šofráňko 14.7. preliezol na Veži pod Skokom cesty Aurora borealis 9, OS a Princezná Amy, 8+/9- OS, 22.7. na Prednom Solisku preliezol cestu Kant 8 OS, tuto cestu zopakovali RP aj W. Karpel a R. Mikler. T. Buček a E. Sarasz preliezli v jeden deň na Veži pod Skokom cesty Aurora borealis 9, PP, Princezná Amy, 8+/9- OS a Pre Jarku 8+ OS.

Stena pod skokom
Jacksonina cesta
8-, 8
1.9.2023
J. Svrček, J. Gimerova

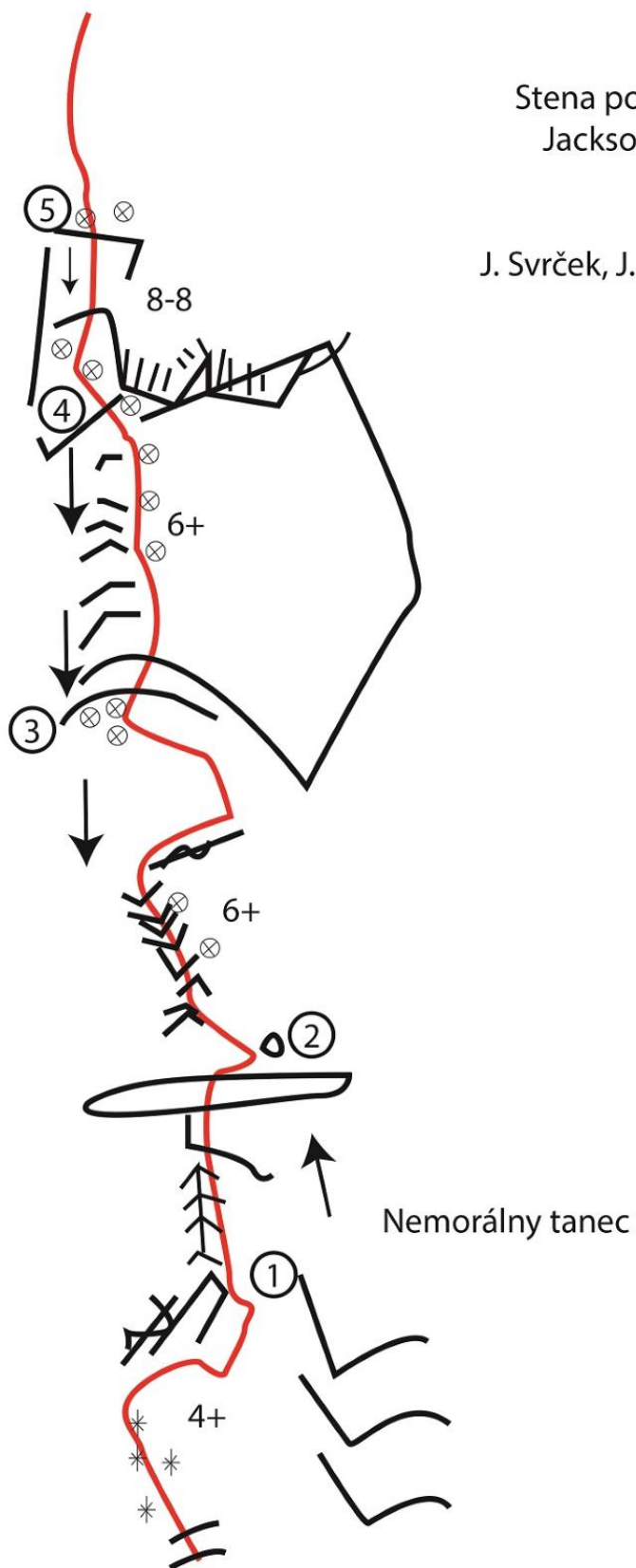

Schéma: FB J. Svrček

Javorová a Bielovodská dolina

Na Pustej stráži si M. Krasňanský zopakoval 23.7. svoju cestu Krasňanský - Kopold, teraz s S. Filkorom a spravili nový 1 dĺžku, celkovo je cesta 8+, iba trad istenie.

Foto: S. Filkor, lezenie na Pustú stráž

Na Mlynaríkovi preliezli cestu VOmax 9+ poľskí lezci, 22.7. K. Oška a K. Kokowski, 23.7. P. Bździał a T. Osypiński a 13.9. K. Balon a M. Książczyk, cestu Szewska Pasja, 8, preliezli 8.9. M. Chmielarski a P. Pysz.

Poľská strana Tatier

Lezenie na poľskej strane Tatier je ťažko pre náš zhodnotiteľné, ale poľskí lezci pravidelne vyhodnocujú letnú a zimnú sezónu, aktuálne je letná sezóna 2023 spracovaná Damianom Granowskim na stránke wpinanie.pl.

Všeobecné informácie a bezpečnosť v Tatrách

Úrazy a záchranné akcie pri horolezeckej činnosti vo Vysokých Tatrách, pri ktorých zasahovala HZS.

4.6. sa dvojici poľských horolezcov zaseklo lano v J stene Baraních rohov, zásah a letecký transport HZS

12.6. pád poľského horolezca a poranenie nohy v stene Ostrvy, zásah a letecký transport HZS

20.6. uviazla dvojica poľských horolezkýň pod Pyšným štítom, zásah a letecký transport HZS

26.6. požiadala dvojica slovenských horolezcov o pomoc HZS z dôvodu zaseknutia lana pri zostupe z Volej veže, HZS sa letecky dopravila na Voliu vežu a pomohla dvojici zostúpiť. Súbežne s týmto zásahom bol nahlásený úraz hlave českého horolezca pod Volov vežou, ošetrovanie a letecký transport HZS.

26.6. uviazla dvojica poľských horolezcov v Martinovke na Gerlachovskom štíte, zásah a letecký transport HZS

8.7. úraz nohy slovenskej horolezkyne pod Jahňacín štítom, zásah a letecký transport HZS

9.7. poľský horolezec sa bál zostúpiť z Prostredného Ganku, zásah a letecký transport HZS

9.7. vyčerpanie dvojice poľských horolezkýň na Východnom Železnom štíte, zásah a letecký transport HZS

14.7. vyčerpanie dvojice poľských horolezcov na Kôprovskom štíte, zásah a letecký transport HZS

21.7. pád dvojice českých horolezkýň, mnohopočetné poranenia, zásah a letecký transport HZS

23.7. smrteľný pád poľského horolezca pri zostupe z Veľkej Ľadovej veže, zásah a letecký transport HZS

15.8. vyčerpanie 46-ročnej poľskej horolezkyne na Lavinovom štíte, zásah a letecký transport HZS

20.8. pád poľského horolezca na JZ pilieri Ostrého štítu, mnohopočetné poranenia, zásah a letecký transport HZS

5.9. pád 24-ročnej poľskej horolezkyne na Západnom Železnom štíte, mnohopočetné poranenia, zásah a letecký transport HZS

5.9. požiadala dvojica českých horolezcov o pomoc z dôvodu vyčerpania na Martinovke na Gerlachovskom štíte, zásah a letecký transport HZS

7.9. pád 34-ročného poľského horolezca na Vareškovom hrebene, mnohopočetné poranenia, zásah a letecký transport HZS

26.9. zasiahli padajúce kamene 35-ročnú slovenskú horolezkyňu na hrebene Pyšného štítu, poranenie ruky, zásah a letecký transport HZS

14.10. pád 24-ročnej slovenskej horolezkyne v Západnej Ostrve, úraz nohy a rebier, zásah a letecký transport HZS

Záver

Taktiež bouldering je veľmi populárny na balvanoch tatranských dolín, môžeme dúfať, že hlavnými aktérmi boulderingu v Tatrách bude pripravený prehľad týchto aktivít v osobitnom reporte.

Informácie uverejnené v článku sú z internetových stránok james.org, lezec.cz, horyinfo.cz, climb.sk, wspianie.pl, przejscia.pl, drytooling.pl, hzs.sk a od lezcov, ktorí mi poskytli informácie – ďakujem.

Za SVT Rado Staruch, Stano Filkor a Martin Krasňanský